

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Sanctis

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXX

Templum triplex, in quod Christus mysticè offerri debeat, quodnam sit:
quas item virtutes in sui purificatione idem Christus & dignissima ipsius
mater nos docuerint, Sermo II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47060](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47060)

Lutheri re-
bellio in
p[re]latos Ec-
clesi[ę] qu[am]

Obedientia
Lutheranor[um]
qualis sit.

Esai[ę] 14.

Esai[ę] 14.

Matth. 10.

Humilitatem
& obedienti-
am solum viam
esse ad regnum
c[ę]lorum.

Matth. 11.

1. Petr. 5.

Luc[ę] 14.

Matth. 5.

Iob 41.

Lutherani nostri spiritu non humilitatis sed elationis pleni nolunt Romanę sedis antistiti, atque alijs catholicis Episcopis & superioribus suis obtemperare. Putant enim se nullam eis debere obedientiam. Sed quo auctore? Luthero scilicet, excucillato monacho, qui ipse primo obedientię monasticę omni pudore simul cum habitu religioso reiecto fragit, ac deinde etiam Romano pontifici atque adeo toti Ecclesię se opposuit. Nec sua damnatione contentus, quoscunque potuit ad eandem prouocauit. Quę libentissimę innumera hominum carnalium & mundo huic deditur turbata sectata est. Nimirum enim delectabat eos hodięq; delectat carnis gaudere libertate, quę est dirissima seruitus, nec vlli parere superiori potestati. Cuius rei præclarum habent exemplum in ipso Lucifero, qui indignę ferens se Deo subiectum esse debere, talę concepit consilium: *Ascendam*, inquit, *super altitudinem nubium, similis ero altissimo*. Sed quid euenit misero? Id quod statim apud Esaiam, vnde hæc eius verba desumpta sunt, sequitur: *Verum animus ad infernum detraheris in profundum lacu*. Timeant hæc filij proprię voluntarij, filij desertores, filij inobediencię, qui ab catholice Ecclesię capitibus & mēbris sese vltro abiangunt, nec per humile ostium quod est Christus, intrare volunt in regnum c[ę]lorum, seu per deuia aberrare malunt cum principe tenebrarum, qui nunquam aduersus miseros mortales fortior est, quam cum eos à Christianę humilitatis obedientia sese subducere, ac proprię voluntatis libidini obsequi cernit. Quod vtiq; neque Christus, neque eius veneranda genitrix suis nos exemplis docuerunt: qui vt maximum obedientię meritum nobis demonstrarent, etiam in illis obedire voluerunt, in quibus erant ab omni lege immunes. Quos nos dilectissimi imitari decet, & eorum potius quam superbi dæmonis vestigijs ingredi. Nihil est Christianę pietatis humilitate sublimius, nihil submissa obedienciã glorioius. Posteaquam ex paradisi sedibus ob superbiam & inobedienciã detrusi sumus, non alia, qua ad eas reuerti liceat, quam humilitatis & obedientię, nobis relicta via. Hanc teneamus, in hac perseueremus. Non nos delectet libertas carnis, cuius finis est demonum seruitus sempiterna apud inferos, sed Christi suauē iugum & onus leue mansuetissimis humeris excipiamus. Humilemur dum in hac misera vita vel potius morte sumus cum Domino fili & eius piissimã matre, vt exaltemur in die visitationis, quando veniat Dominus exaltare humiles, & humiliare superbos, quando pauperes spiritus, id est, humiles obtinebunt regna c[ę]lorum, & superbi cum eo qui est rex super omnes filios superbiz, demergentur in flammis pice ac sulphure semper arsuras apud chaos tartarorum, iustam illis vindictam reddente Domino nostro Iesu Christo, qui est super omnia verendus & benedictus in secula, Amen.

SERMO II. IN EADEM SOLENNITATE

Templum triplex, in quod Christus mysticę offerri debet, quodammodo quas item virtutes in sua purificatione idem Christus & dignissima ipsius mater nos docuerunt.

Sicut optimus Deus misericordiam tuam in medio templi tui. Psalmo XLVII. *Clarissimi fratres sancta mater Ecclesiã peragens solennitatem hodiernam, solat*

solennitatem Christi, solennitatem etiam beatae & perpetuae virginis Mariae, excitat filios suos ad deuotionem & gratiarum actionem Domino Deo Patri pro natiuitate filij sui in carne, pro circumcisione eiusdem, & pro praesentatione seu oblatione illius in templum, & pro illius manifestatione, quae hodie clarior fuit, quam in eius natiuitate vel apparitione. Nam in natiuitate solis pastoribus, in apparitione magis, hodie verò apparuit omnibus fidelibus cum testimonio solenni iusti Simeonis, & deuotissimae viduae S. Annae. Idcirco statuit mater nostra sancta Ecclesia in principio Missae praelligata verba cantari hodie: *Suscipimus Deus misericordiam tuam in medio templi tui.* Quae verba tripliciter possunt intelligi, secundum quod templum tripliciter potest accipi: scilicet literaliter pro templo materiali, vel mystice pro beata virgine Maria: siue moraliter pro nobis ipsis. Primo, literaliter & secundum historiam accipitur templum pro materiali templo Salomonis, in quo hodie suscepimus misericordiam Dei, id est, Iesum Christum Dominum nostrum, qui non venit iudicare mundum, sed saluare, qui semetipsum hodie Deo Patri obtulit, & seipsum redemit, & obtulit hostiam pro peccato. Non tamen se redemit quasi obnoxium peccato, vel in aliquo debitorem: sed redemit nos in seipso: quia nos corpus vnum multi sumus in ipso. Hanc porro oblationem & praesentationem Christi in templum materiale docet hodie Euangelica historia, in qua breuiter tangitur quomodo Christus Dei & virginis Filius voluit in templum offerri. Sed dicitis: quare voluit in templum offerri? Interrogo & vos: quare voluit nasci? quare voluit circumcidi? quare voluit & postea crucifigi, & tandem mori? Omnia charissimi propter nos fecit. Nam sicut non habuit necesse, propter se, scilicet crucifigi aut mori, ita non fuit ei etiam necessarium in templum praesentari aut nasci. Nobis necessarium fuit, nobis vtile fuit, non solum ad redemptionem nostram, sed etiam ad instructionem nostram. Talia enim sunt opera, & passiones Christi, tam fructuosa, quod non solum profunt, sed etiam erudiunt. Profuit quidem haec obseruantia legis. Nam vt sanctus Thomas dicit, Christus voluit sub lege fieri, & praecipua legis seruare, quum tamen esset author legis, vt eos qui sub lege erant redimeret, & vt iustificatio legis in suis membris impleretur. Duplex enim praecipuum in lege de prole nata traditum erat. Vnum quidem generale, quo ad omnes, vt scilicet completis diebus purificationis matris, offerretur sacrificium pro filio vel filia. Et hoc sacrificium erat ad expiationem peccati, in quo erat proles concepta & nata, & etiam ad consecrationem quandam ipsius pueri: & idcirco offerebatur aliquid in holocaustum, & aliquid pro peccato. Aliud autem praecipuum erat speciale in lege de primogenitis; tam in hominibus, quam in iumentis. Sibi enim deputauerat Deus omne primogenitum filiorum Israel, pro eo quod ad liberationem populi Israel percussit: primogenita Aegypti ab homine vsque ad pecus, primogenitis filiorum Israel reseruatis. Quia igitur Christus natus erat ex muliere, & erat primogenitus, & voluit sub lege fieri, idcirco haec duo seruauit, quod scilicet fuit in templum praesentatus, & pro eo oblatum sacrificium, scilicet parturiturum vel duo pulli columbarum. Et quia erat etiam primogenitus, idcirco fuit redemptus quinque siclis. In hac autem praesentatione habemus tria

ff 3 magna

psal. 47.

Templum
triplex quod
qui intelli-
gendum.

Ioan. 8.

Christus quo-
modo seip-
sum redeme-
rit.

Ephes. 4.

Christus cur
vo uerit ho-
die offerri in
templi.Opera & pas-
siones vi non
solum pro-
funt, sed & e-
rudiant.

S. Thomas.

Galat. 4.

Quae nam pu-
rificandis legi-
bus praescrip-
sit.

Leuit. 12.

Exod. 13.

Leuit. 7.

Numer. 3.

Exod. 12.

Presentatio
 Christi in tē-
 plo quæ vir-
 tutes nos de-
 ceat.
 Humilitas in
 purificatione
 B. Mariæ qua
 ta fuerit.

magna documenta, siue exempla trium magnarum virtutum, tam ex parte
 Domini Iesu, quam ex parte beatæ virginis Mariæ. Primum exemplum vel
 documentum fuit, magnæ humilitatis. Primo in Maria virgine: quæ licet
 virgo, conceperat virgo, & clauso ventre, & sine dolore parientibus solum,
 defectibus & inconuenientijs muliebribus, quæ euenire parientibus solum,
 subiacerat, ramen ex humilitate voluit se assimilare cateris corruptis mu-
 liberibus. Nam abstinuit per septem dies à consortio hominum, tanquam
 immunda, & triginta tribus diebus ab ingressu templi, & alia seruauit, quæ
 in lege habebantur, ac si indignisset tali purificatione. Seruauit bene illud
 dictum sancti Gregorij, dicentis: Bonarum est mentium ibi culpam agnos-
 cere, vbi nulla est culpa. Et illud sancti Bernardi: Verus humilis non vult
 humilis prædicari, sed vilis reputari. Secundo, magna humilitas apparuit
 Iesu Christi, quod voluit pro se hostiam offerri pro peccato, ac si fuisset con-
 ceptus & natus in peccato, à quo oportuit eum expiari. Sed bone Iesu quid
 habes expiandū? Vnde contraxisti peccatū? Non à Patre, quia Pater tuus De-
 us est, in quem non cadit peccatum. Et tu Deus es ex Deo: non tamen duo
 dii, sed cum Patre & Spiritu sancto vnus es Deus. Nam secundum carnem
 non habes patrem, sed tantum matrem, sed virgo est, tota pulchra, & macu-
 la non est in ea. Non concepit libidine, sed fide. Accessit ad eam Spiritus san-
 ctus, & de purissimis guttulis sanguinis eius formauit tibi corpus in vtero
 virginali, & virginem intactam & clausam reliquit, sicut inuenit. Non est
 ergo in te peccatum, qui est speculum sine macula, imago Dei Patris, & si-
 gura substantiæ eius. Nos sumus qui expiamur à peccato in te, quia mem-
 bra tua sumus. Tu caput es. Sanum quidem est caput, verum membra infir-
 ma sunt, à capite, id est, à te sananda.

Secundo, exhibuit exemplum magnæ paupertatis, quia voluit offerre
 pauperum hostiam, id est, par turturum, vel duos pullos columbarum.
 Nam soli diuites offerebant agnum. Non autem est mirum, quod etiam hic
 seruauit paupertatem, quam in tota vita sua semper elegit. Nam quum in
 sua optione esset eligere tempus, locum, modum, & conditionem, & paren-
 tes de quibus vellet nasci, elegit, quod mundo esset abiectus & despectus,
 & carni pœnalius. Nam parentes pauperes, locum despectum, derelictum,
 & magis ignotum elegit, tempus quod esset pœnalius infanti, scilicet, pro-
 pter frigora. Vnde voluit nasci in tempore magis contrario infanti, scilicet
 hyeme, & de nocte. O bone Iesu, quum sis creator omnium, &
 tuæ sint diuitiæ & gloria, quare præ omnibus diuitijs elegisti paupertatem?
 Si bonum est, quod elegisti, quare non omnes eligunt hoc bonum?
 quare filij hominum, filij huius seculi sic quarunt diuitias, sic quarunt
 magnificari super terram, exaltari super homines? quum tale exemplum
 à te non viderunt, qui es summa sapientia. Certe si hoc bonum esset, tu
 ipse hoc elegisses. Sed quia non elegisti, vel tu errasti, vel ipse errant. Sed
 quis dicere potest te errasse, qui es sapientia summa & æterna? Ergo quia
 non errasti, nec errare potes eligendo paupertatem, sequitur quod totus
 mundus errat, qui quarit & colligit perituras diuitias. Tertio, exhibuit
 exemplum magnæ obedientiæ, quia seruauit beata virgo cum filio le-
 gem, ad quam non tenebatur. Notate verba legis, & videte si beata Maria
 debuit

Leuit. 12.

Greg. riuus.

Bernardus.

Humilitas
 Christi in sua
 presentatio-
 ne quanta fu-
 erit.

Cant. 4.

Sapient. 8.

Hebr. 1.

Paupertas
 Christi & ei-
 us matris
 quanta fue-
 rit in eorum
 purificatio-
 ne.

Leuit. 12.

Leo Papa.

Prouer. 8.
 Paupertatem
 cur Christus
 omnibus
 prætulit
 diuitijs.
 Mundus to-
 tus cur sit in
 errore consti-
 tutus.
 Obedientiæ
 exemplum
 quale Chri-
 stus & eius

debut illi subijci. *Dixit Dominus ad Moſen: Hac dices filiſ Iſrael: Mulier ſi ſuſcep-
to ſemine pepererit maſculum immunda erit ſeptem diebus.* Quid neceſſe fuiſſet
addere, ſuſcepto ſemine, niſi Moſes à Domino illuminatus, cognouiſſet
Mariæ virginem partum ſine ſemine? quia niſi cognouiſſet, ſuperfluum
fuiſſet addere, ſuſcepto ſemine. Nam nulla alia mulierum concepit ſi-
ne ſuſcepto ſemine. Vnde niſi voluiſſet excipere Mariam, ſuperflua fuiſ-
ſet talis loquutio. Nam talis eſt eiufmodi locutio, ac ſi vobis diceretur:
Quicumque fregerit ſilentium lingua, recipiet diſciplinam. Quid eſt neceſſe
addere, lingua? Non enim frangitur ſilentium manibus vel pedibus. Sic
non fuiſſet neceſſe dicere: Mulier quæ ſuſcepto ſemine parit, quia omnes de
ſemine pariunt viri. Sed Moſes ex inſpiratione diuina noluit blaſphe-
miam irrogare in matrem Domini, vt diceret: Omnis mulier quæ pa-
rit, immunda erit: ſed propter ipſam excipiendam à tali lege, dixit: Mu-
lier quæ ſuſcepto ſemine parit, immunda eſt. Sic non peperit Maria: id-
eo hæc lex non tangebatur eam, nec tenebatur eam ſeruare. Attamen pro-
pter obedientiam (quæ facit plus quam tenetur) voluit ſeruare legem iſtam.
Hic iam licet vobis cogitare, & vobiſiſis formare hiftoriam, quomodo
ſcilicet, & cum quanta deuotione beata virgo Maria & Ioseph cum puero
Ieſu aſcenderint de Bethlehem in Hieruſalem. Non ſunt omnia ſcripta
geſta Saluatoris, niſi quæ maximè neceſſaria fuerunt fidei: quia Deus vo-
luit vt in talibus nos exercitarem, cogitando quomodo facta ſint. Indu-
bium tamen eſt, quin beata virgo maximam deuotionem habuit & gau-
dium, quod Dei Filium & ſuum baiulauit in templum, & obtulit Deo
Patri, & redemit ipſam quinque ſiclis. Intellexit quoque, quod hoc
praſignatio quædam erat, quod videlicet Chriſtus filius ſuus ſe poſtmo-
dum in perfecta ætate oblaturus erat Deo Patri in cruce pro peccatis totius
mundi, & redempturus omnes homines quinque vulneribus ſuis. Interea
autem venit ille ſanctus Simeon, de quo auditiſt in Euangelio. Venit au-
tem in ſpiritu in templum, hoc eſt, ex reuelatione Spiritus ſancti, qui reue-
lauit præſentiam Mariæ, cum Filio Chriſto & vero Meſſia, & dixit: Ecce
Simeon completum eſt deſiderium tuum. Ecce iam videbis Meſſiam tibi
promiſſum. Vade igitur cito ad templum, & ibi eum reperiſ, & brachijs
tuis eundem accipies, & deuotè adorabis. Cogitate nunc, cum quanto
gaudio, cum quanto ſeruore ſanctus ille ſenex properauit ad templum:
conſiderate cum quanta reuerentia Saluatorem mundi adorauit, cum quan-
ta fiducia ipſum de manibus beatæ virginis accepit, quæ illum benigniſſi-
mè & libentiſſimè eidem dedit: cum quanta item dulcedine & amore il-
lum inter brachia ad pectus ſuum ſtrinxit, & osculatus eſt. Credendum
eſt, quod hæc vel ſimilia verba potuit dicere: O benedicte puer, tu es crea-
tor meus, tu es Deus meus, tu es redemptor meus, tu es redemptio Iſrael,
& expectatio gentium, tu deſiderium patrum noſtrorum, tu propheta-
rum oraculum. Iſtæ ſunt manus, quæ fabricauerunt vniuerſum mun-
dum. Iſti ſunt pedes quorum ſcabelium adoratur. Iſti ſunt oculi contem-
plantes bonos & malos, quibus nihil eſt abſconditum. Nunc lætus mo-
riar, quia videre te merui. Nunc ergo dimitte me exire de hoc ſeculo, vt
tam felix & bonum nuncium deferam patribus in lymbo, qui te expectant.

ff. 4.

Dimitte.

mater nobis
reliquerint
in ſua purifi-
catione.
Leuit. 12.

Mariam pa-
rientem & ſe
purificantem
exceptam fuiſ-
ſe à lege
Moſi.

Geſta & ver-
ba omnia
Chriſti cur
non ſint ſcrip-
ta.
Deuotio &
gaudium B.
Mariæ in filij
oblatione
quanta.

Simeon vt
venit in
ſpiritu in
templum.

Deuotio Si-
meonis ad
Chriſtum in-
fantem qua-
ta.

Oratio Sime-
onis ad Chri-
ſtum infantem:

Prophetia & con-
cilio Simeonis.
Luce 2.

Canticum
Simeonis.

Annæ vidua
& propheti-
fæ commen-
datio.
Luce 2.

Mors S. Si-
meonis.

Hofiam quã
precellentẽ
hodie obule-
rit B. Maria
in templo.

Compassio
B. Marię mix-
ta cum gau-
dio.

Templum vri
signet B. Vir-
ginem Ma-
riam.

Templum
mifericordię
cur reuera fit
B. Maria.

Dimitte me cum gaudio mori, ne cum tristitia postea videam te à populo nostro reprobari, crucifigi, & inter duos latrones mori. Tunc conuertit se ad circumstantes & prædicauit, quia ipse erat Christus, & quod positus est (sicut in Euangelio habetur) in ruinam, & resurrectionem multorum in Israël, & in signum, cui contradiceretur. Et ad Mariam: Tuam, inquit, animam pertransibit gladius. Vbi prædixit ei filij passionem, & eius, scilicet matris compassionem. Postea in gratiarum actionem cantauit canticum, quod hodie cantatur in receptione candelarum: Nunc dimittis seruum tuum Domine, secundum verbum tuum, id est, secundum promissum tuum, in pace, &c. Adueniebat etiam sancta Anna, non mater beatæ Mariæ, sed prophetissa, filia Phanuel, quam laudat Euangelium. Hæc vixerat septem annis cum viro sua à virginitate sua. Et hæc vidua erat vsque ad annos octoginta quatuor, quæ non recedebat de templo ieiunijs & obsecrationibus, ieruens Deo die ac nocte. Et hæc ipsa hora superueniens confitebatur Domino, & loquebatur de illo omnibus, qui expectabant redemptionem Israël. Et quum omnia peracta erant secundum legem Domini, redijt Maria cum Ioseph & puero in Galilaam, in ciuitatem suam Nazareth. Iuxta etiam Simeon domum laudans, & benedicens Deum. Et quum ad domum suam peruenisset, genibus flexis in terram, manibusque & oculis in caelum eleuatis gratias agens Deo de tanto mysterio sibi reuelato, feliciter reddidit spiritum.

Cogitate inter hæc, quantum gaudium habuit beata Maria quum hæc omnia tam miranda aspiceret: quantum gauisa fuit, quod obtulit Deo gratissimam hostiam, scilicet filium suum: & idcirco placuit eum mundo. Non fuit talis hostia oblata ab initio mundi. Quantum gauisa fuit, quod filius suus ita agnoscebatur, & prædicabatur Christus à viris & mulieribus tam mirabiliter ad Dei gloriam. Habebat tamen dolorem mixtum cum gaudio, quando audiuit mentionem fieri de passione filij, sicut Simeon prædixit: licet ipsa melius sciret ex scripturis & reuelationibus, quam Simeon: tamen ex verbis Simeonis in memoriam reducebatur magis. Secundo dixi, quod verba thematis possunt mysticè intelligi, vt per templum intelligatur beata virgo Maria sic: Suscepimus Deus misericordiam tuam in medio templi tui, id est, in beata virgine, quæ est templum Dei, non solum ob hoc, quia Deus in ea etiam corporaliter habitauit: sed etiam propter multas conditiones conueniens cum templo. Nam sicut ad templum confugiunt omnes, diuersas petitiones & vota offerentes Deo: sic ad beatam Mariam specialiter omnes deuoti currunt, qui habent aliqua vota offerenda Deo, quæ citius volunt impetrare. Et sicut templum, id est, Ecclesia habet priuilegium, vt rei qui illuc confugiunt sint immunes ab omni violentia, & iudex non potest contra eos agere: sic confugientes ad beatam Mariam, immunes sunt à violentia demoniorum, & suspendunt sententiam iudicis Dei, quousque beata virgo ipsum placauerit: quia Deus neminem damnat, qui sub alas confugerit Beatæ Mariæ. Propterea dico quod ipsa est templum misericordiæ. Quis fugit ad hoc templum, id est, ad beatam Mariam, & non munus est? Quis inuocauit eam pro misericordia, & exauditus non est? Quis clamauit ad eam in tribulatione, & consolatus non est? Quis habuit fiduciam

VI
22

fiduciam in illa, & deceptus est? Quis commisit se illi, & derelictus est? A solis ortu usque ad occasum non est qui se abscondat à calore misericordiae & pietatis eius. Ipsa est potentissima & benevolentissima reconciliatrix omnium poenitentium peccatorum. Per ipsam venimus ad Dei gratiam, quod quocumque venimus. Sicut piscibus ponitur in hamo esca, ut intrent & capiantur: sic Dominus Deus (sicut revelavit Sancta Catharina de Senis) beatam Mariam posuit escam miseris & desperatis peccatoribus, ut intrent hamum poenitentiae. Multi sunt, & innumerabiles peccatores, indurati & desperati in peccatis, qui considerantes sua scelera & Dei iustitiam & severitatem, non audent se convertere & intrare hamum poenitentiae: quos tamen feliciter & misericorditer Deus decipit, capit, & imponit eis escam, id est, recordationem mansuetudinis, pietatis & dulcedinis Mariae: & ad illam accedunt, ad illam mordent, & capiuntur: quia acquirunt amorem ad illam incipiunt ei servire, & paulatim cognitionem & confidentiam de Deo, & sic incipit displicere eis vita ipsorum: quia beata domina non cessat, donec devotos suos reconciliet cum Deo. Deus & Dominus noster Iesus Christus est iustus & misericors, & fecit quasi quandam divisionem cum matre sua. Reservavit sibi iustitiam, & matrem suam praefecit super misericordiam, fecitque eam thesaurariam & dispensatricem. Quare non servavit sibi talem dispensationem? quare commisit matri? Quia scit omnes indigere misericordia, omnes clamare pro misericordia: quia omnes sumus miseri. Nemo autem clamat ad Deum pro iustitia. Quare? Quia omnes sunt rei malefactorum, sibi quae male conscij. Omnes autem, ut dixi, clamant & quarunt misericordiam, & idcirco dispensationem misericordiae commisit non viro, sed mulieri pijsimae, benevolentissimae, largissimae, dulcissimae, amabilissimae, ad quam omnes bene audent accedere, quia neminem spernit, nemini impropert delicta, sed compatitur, excusat, & omnia vertit in melius, tantum ut se peccator peccatorem agnoscat. Et ideo confidenter accedamus ad eam pro misericordia, quia hoc est officium eius, commissio eius, ut subueniat poenitentibus. Ad hoc enim est ipsa electa, & facta mater Dei, ut per eam peccatores inveniunt gratiam. Et ipsa inquit dixit ad quendam suum devotum, quod peccatores sunt gloria sua. Quare? Quia sicut Christus non fuit incarnatus & passus, nisi propter peccatores: sic ipsemet dicit: *Non veni vocare iustos, sed peccatores.* Et: *Non est pro sano medicum, sed male habentibus* sic beata virgo Maria non fuisset mater Dei, si non fuissent peccatores. Quia si nullus fuisset peccator, non fuisset opus Deum incarnari. Et si non fuisset Deus incarnatus, ipsa non fuisset mater Dei, quod est maxima gloria eius. Ergo propter peccatores venit ei ille supremus honor, quo non potest maior esse post Deum, id est, esse Deum. Ideo hoc officium non negligit, sed nec cessat, donec Deum reconciliet omnibus devotis suis poenitentiam facientibus. Tertio potest accipi templum pro anima hominis devota, secundum quod dicit Apostolus: *Nescitis, quia templum Dei estis vos?* Et iterum: *Nescitis, quia membra vestra templum sunt Spiritus sancti qui in vobis est?* Sumus igitur templum Dei, si in gratia Dei sumus, si charitatem Dei habemus & proximi. Et in hoc templo suscipimus misericordiam Dei & Domini nostri Iesu Christi, per renovationem ferventioris charitatis,

B. Maria vi sit
refugium tu-
tum omnium
peccatorum.
Catharina
senensis.
B. Maria vi
si esca des-
peratis ho-
minibus.

Christus cur
matrem suam
fecerit dispē-
satricem su-
per regnum
misericor-
diaz.

Peccatores
cur sint glo-
ria beate Ma-
rie.
math. 9.
Ibidem.

Templum v-
ti signet ho-
minis cuius-
que animā.
1 Cor. 6.
1 Cor. 3.

Simeon quid
signet.

Hierusalem
quid sonet.

Psal. 75.
Facem pe-
ctori quæ nã
præsent.
Iob. 27.

Psal. 37.
Obersuatio
aliorum cu-
riosa que ma-
la generet.

Iustus quis
dicatur.
Tob. 4.
Matth. 7.

Timor Domi-
ni qui acqui-
retur.
Psal. 127.
Prou. 1.
Esaiz. 66.
Consolatio
quæ nam sola
quærenda sit.
Bernardus.

Spiritus fan-
cto vti locus
paratur.

Accessus ad
altare quid
signet.
Candela qui
significet
Christum.
Lichnus can-
dela quid
mysticè sig-
nificet.

si nobis insunt illæ conditiones quæ scribuntur de sancto Simeone, qui signam gessit nostri. Primum quod de eo scribitur, est interpretatio nominis. Simeon enim interpretatur audiens tristitiam. Ille ergo audit tristitiam, qui compatitur super afflictione proximi, qui tristitiam fratris sui reputat suam, qui portat patienter onera & defectus proximi sui. Tales sunt misericordes, compatientes, & recipiunt Dominum in corde suo. Secundo scribitur de eo, quod fuit in Hierusalem. Hierusalem interpretatur visio pacis. Qui ergo Dominum vult habere in corde suo, oportet vt habeat pacem in corde suo: quia in pace factus est locus eius, vt dicit Psalmista. Si vis habere pacem in corde tuo, serua mandata Dei, redde ei vota tua, vt non reprehendat te cor tuum in omni conuersatione tua. Serua obedientiam & reuerentiam superioribus tuis, concordiam & charitatem cum fratribus. Noli irromittere te cum ijs quæ ad te non pertinent & quæ tibi non sunt commissa. Noli alios curiose obseruare: secreta eorum & defectus studeas potius nescire & non videre, quam scire: vt sis tanquam mutus & surdus & caecus: quia si volueris alios obseruare, incident tibi suspitiones, amaræ cogitationes, temeraria iudicia, quæ communiter erronea sunt, & continuo minoratur charitas, cum minus bene sentis de proximo tuo. Per hoc tamen non debet intelligi, quin aperta & maiora peccata debeamus corrigere, imo tenemur, seruatis conditionibus debitæ, vel denunciare ijs, qui habent corrigere quando speratur de emendatione, alias tutius est, vel tempus expectare, vel pro eis ex charitate orare. Tertio dicitur, quod fuit iustus. Ille dicitur iustus, qui reddit vniciuique quod suum est, qui facit proximo suo, sicut vellet sibi fieri: & quæ odit sibi fieri, alteri non facit. Non detrahit, quia non vult sibi detrahi. Non despicit proximum, quia non vult sperni. Non facit iniuriam, quia iniuriam sibi fieri non vult. Quartum est, quod fuit timoratus: quia inuicem sapientia timor Domini: & timorem Dei comitatur humilitas, cum qua libenter habitat Dominus iuxta illud: Super quem requiescet spiritus meus, nisi super humilem & quietum & trementem? Quintum est, quod expectabat consolationem Israel, consolationem spiritualem & diuinam. Qui Christum vult in templo sui cordis recipere, necesse est vt non quærat humanam & mundanam consolationem quæ repellit diuinam, iuxta illud D. Bernardi: D. licata est diuina consolatio, & non datur admittentibus alienam. Qui ergo hæc quinque præmissa in se habet, necesse sequitur, vt habeat etiam sextum, quod sequitur. Et Spiritus sanctus erat in eo. Nunc ergo charissimi, mundemus templa nostra, id est, corda nostra, vt in his recipere mereamur Dominum nostrum Iesum Christum. Studeamus obtinere ab intra in spiritu, quod foris ostendimus signo. Quid est hoc? Quando accedimus ad gradum altaris accipientes candelam, representamus, quod recipimus Christum sicut S. Simeon. Per candelam enim significatur Christus. Per ceram mundam, caro eius, quæ est facta viri semine ex Maria virgine operatione Spiritus sancti formata. Per lichnum eius anima, & per ignem diuinitas. Hæc tria fuerunt in Christo. Accedamus ergo non ex consuetudine quadam, sed cum seruore & spirituali meditatione, desiderantes & orantes Dominum, vt dignetur se dare nobis. Cum autem denuo offerimus ceream, offeramus candelam, id est, Christi-

stum iterum cum spiritali meditatione. Offeramus eum Patri caelesti in remissionem omnium peccatorum nostrorum, in suppletionem omnium negligentiarum, & in gratiarum actionem omnium beneficiorum nobis exhibitorum, vt sicut sanctus Simeon, mereamur in pace dormire & aeternaliter cum eo gaudere. Quod praestet nobis idem Dominus noster Iesus Christus, qui cum Patre & Spiritu sancto viuunt & regnat Deus, benedictus in saeculorum saecula, Amen.

IN FESTO SANCTAE AGATHAE VIRGINIS ac martyris sponsaeque Christi: Paraphrasim in Epistolam & Exegesin in Euangelium quare supra in festo D. Barbarae virginis & martyris.

SERMO IN EODEM FESTO.

De seruanda mentis & corporis integritate.

Ecce sponsus venit, exite obviam ei. Matthaei XXV. Inter caetera Omnipotentis Dei miracula, non postremum obtinet locum dilectissimi, quod virgines quasdam non solum diuitijs, nobilitate generis, multisque alijs bonis vitae huius illustres, sed etiam aetate pariter ac sexu fragiles fecit pro sui amore primum quidem contemnere facultates omnes & quicquid in mundo habere potuissent, deinde etiam corpora sua tormentis omnibus summa cum acritate exponere. Quis enim non obstupescat teterrimas & solo auditu horribiles tyrannorum carnificinas, promptissimis animis & iucundis vultibus subiisse puellas nobiles, nutritas in delicijs, quae ex ipsa sexus infirmitate penae ad omnem folij strepitum trepidare solent? Verum hic manifestam Dei virtutem agnoscimus & praedicamus, & quoad possumus benignissimi creatoris immensa pietati gratias agimus, quod ob sui nominis propagandam gloriam, suamque potentiam declarandam illustres ac tenerrimas virgines in tantum caelestis gratiae suae firmavit robore, vt nulla persequentium crudelitate potuerint a fidei catholicae integritate, a veritatis professione, ab unitate Ecclesiae, ab indiuidua electorum omnium charitate separari. Quarum certe preclarissimis exemplis nos vtilissimè institui mur, ne quicquam vnquam veritati, iustitiae, Ecclesiae unitati, fidei sinceritati, & Dei ac proximi charitati ita praepo namus, vt ab his nos abduci aut auelli patiamur. Ad hoc animat nos vel maxime virgines huius sacratissimae Agathae cuius hodie solennitate laetamur, inuicta constantia, quae Tyranni blandas promissiones iuxta ac terribiles comminationes derisit, malens Christo Iesu fortiter inhaerere etiam cum rerum omnium atque ipsius etiam florentissimae iuuentutis dispendio, quam vel summa cum felicitate praesentis vitae ab illo discedere. In qua nimirum admiranda virgine multa suppetunt, quae possint merito summe commendari, sed nos ex pluribus eius virtutibus integerrimam animi & corporis illius virginis integritatem, & virginis integritatem paucis ita suscipimus praedicandam, vt plurimos optemus ad tantae virtutis amorem ac studium prouocare. Esto impurissima Lutheranorum secta, homines mente & corpore corrupti & Epicuri potius quam